

Read the full book on: 10.1787/eag-2013-en

Η εκπαίδευση με μια ματιά 2013. Δείκτες ΟΟΣΑ

Περίληψη στα ελληνικά

Η εκπαίδευση και οι δεξιότητες εν μέσω κρίσης

Κατά το διάστημα 2008-2011 τα ποσοστά ανεργίας αυξήθηκαν απότομα στην πλειονότητα των χωρών που περιλαμβάνονται στην παρούσα έκδοση του 2013 της έκθεσης «Η εκπαίδευση με μια ματιά», και παρέμειναν υψηλά έκτοτε. Η ανεργία και η υποαπασχόληση έπληξαν ιδιαίτερα σκληρά τους νέους ως συνέπεια της παγκόσμιας ύφεσης. Το 2011 το μέσο ποσοστό των νέων ηλικίας 15-29 ετών που δεν εργάζονταν, δε σπούδαζαν και δε συμμετείχαν σε πρόγραμμα κατάρτισης (NEET) στις χώρες του ΟΟΣΑ ανερχόταν στο 16%• επιπλέον, το 20% των νέων ηλικίας 25-29 ετών κατατάσσονταν στην ομάδα των NEET. Σε μερικές χώρες τα ποσοστά είναι πολύ υψηλότερα, καθώς περισσότερα από ένα στα τρία άτομα ηλικίας 25-29 ετών ούτε σπουδάζουν ούτε εργάζονται (Δείκτης C5). Αυτοί οι νέοι άνθρωποι πληρώνουν ένα πολύ υψηλό τίμημα για την κρίση, για την οποία δεν ευθύνονται και η οποία θα έχει μακροχρόνιες συνέπειες στις δεξιότητές τους, το εργασιακό τους ηθικό και την κοινωνική τους ένταξη.

Το επίπεδο εκπαίδευσης παραμένει σημαντικό

Το επίπεδο εκπαίδευσης επηρεάζει σε τεράστιο βαθμό τις δυνατότητες απασχόλησης των ατόμων και η κρίση ενισχύει την επίδραση αυτή. Κατά μέσο όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ, το 4,8% των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ήταν άνεργοι το 2011, έναντι του 12,6% για τα άτομα χωρίς δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Μεταξύ του 2008-2011 η διαφορά του ποσοστού ανεργίας μεταξύ των ατόμων με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και εκείνων με υψηλή μόρφωση διευρύνθηκε. Συγκεκριμένα, σε όλες τις ηλικιακές ομάδες το ποσοστό ανεργίας των ατόμων με ανεπαρκή μόρφωση αυξήθηκε κατά σχεδόν 3,8 εκατοστιαίες μονάδες, έναντι της αύξησης κατά μόνο 1,5 μονάδα για τα άτομα με υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο (Δείκτης A5).

Η απόκτηση καλού μορφωτικού επιπέδου διασφαλίζει τους νέους ενάντια στην έλλειψη επαγγελματικής εμπειρίας ακόμα και σε περίοδο κρίσης. Συγκεκριμένα, στις χώρες του ΟΟΣΑ, 18,1%, κατά μέσο όρο, των ατόμων ηλικίας 25-34 ετών χωρίς δευτεροβάθμια εκπαίδευση ήταν άνεργοι το 2011, σε σύγκριση με 8,8% των ατόμων ηλικίας 55-64 ετών. Μεταξύ των ατόμων ηλικίας 25-34 ετών με πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης το 6,8%, κατά μέσο όρο, ήταν άνεργοι, σε σύγκριση με το 4,0% των ατόμων ηλικίας 55-64 ετών με παρόμοιο επίπεδο εκπαίδευσης (Δείκτης A5).

Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που επηρεάζουν την ικανότητα μίας χώρας να περιορίσει την αύξηση της ανεργίας των νέων σε περιόδους κρίσης είναι ο τρόπος με τον οποίο οι θεσμικές ρυθμίσεις μεταξύ της απασχόλησης και της εργασίας διευκολύνουν τη μετάβαση στην απασχόληση. Οι χώρες στις οποίες το ποσοστό των ατόμων που αποφοιτούν από προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι υψηλότερο του μέσου όρου (32%), όπως η Αυστρία, η Γερμανία, η Δημοκρατία της Τσεχίας και το Λουξεμβούργο, κατάφεραν να περιορίσουν την αύξηση των ποσοστών ανεργίας της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας κάτω από τις 8 εκατοστιαίες μονάδες. Αντίθετα, στις χώρες, όπως η Ελλάδα, η Ιρλανδία και η Ισπανία, όπου λιγότερο από το 25% των νέων ενηλίκων αποφοιτά από την επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε κατά 12 εκατοστιαίες μονάδες ή ακόμα και περισσότερο μεταξύ των ατόμων ηλικίας 25-34 ετών που διέθεταν μόνο δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Δείκτες A1 και A5).

Η σχέση μεταξύ εκπαίδευσης και αποδοχών παραμένει στενή

Το επίπεδο εκπαίδευσης δεν επηρεάζει μόνο τις δυνατότητες απασχόλησης, αλλά επίσης το εισόδημα από την απασχόληση. Κατά μέσο όρο, οι σχετικές αποδοχές των ενηλίκων που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση ξεπερνούν κατά μιάμιση φορά τις αποδοχές των ενηλίκων που έχουν αποφοιτήσει από την ανώτερη δευτεροβάθμια. Την ίδια στιγμή, οι απολαβές των ατόμων χωρίς ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι χαμηλότερες κατά 25%, κατά μέσο όρο, από εκείνες των συναδέλφων τους που έχουν ολοκληρώσει την εν λόγω εκπαιδευτική βαθμίδα. Η κρίση διεύρυνε αυτό το μισθολογικό χάσμα. Συγκεκριμένα, η μέση διαφορά των εισοδημάτων από την απασχόληση μεταξύ ατόμων με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και εκείνων με υψηλό μορφωτικό επίπεδο ανερχόταν στο 75%, κατά μέσο όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ το 2008 και αυξήθηκε στο 90% το 2011 (Δείκτης A6).

Το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των ατόμων με χαμηλό και υψηλό μορφωτικό επίπεδο τείνει να διευρύνεται με την ηλικία –όπως συμβαίνει και με το μισθολογικό πλεονέκτημα για τους αποφοίτους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι αποδοχές των νέων ηλικίας 25-34 ετών χωρίς δευτεροβάθμια εκπαίδευση ανέρχονται στο 80% των αποδοχών των συναδέλφων τους που έχουν ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια βαθμίδα, κατά μέσο όρο. Όμως, οι αποδοχές των ατόμων ηλικίας 55-64 ετών χωρίς δευτεροβάθμια εκπαίδευση ανέρχονται μόλις στο 72% των αποδοχών των συναδέλφων τους που έχουν ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια βαθμίδα. Επιπλέον, ένας νέος ηλικίας 25-34 ετών με πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κερδίζει κατά 40% περισσότερα, κατά μέσο όρο, από ό,τι ένας συνομήλικός του που έχει ολοκληρώσει μόνο τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ενώ ένας ενήλικας ηλικίας 55-64 ετών κερδίζει 76% περισσότερα (Δείκτης A6). Συνεπώς, η απόκτηση ενός τίτλου σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποφέρει σαφώς οφέλη μακροπρόθεσμα.

Άλλα συμπεράσματα

- Το 2011, το 84% των νέων ηλικίας 15-19 ετών ήταν εγγεγραμμένοι στην εκπαίδευση κατά μέσο όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ. Επίσης, το αντίστοιχο ποσοστό των νέων ηλικίας 20-29 ετών ανήρθε από 22% το 2000 στο 28% το 2011 (Δείκτης C1). Κατά συνέπεια, το ποσοστό των ενηλίκων με τίτλο σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξήθηκε κατά περισσότερες από 10 εκατοστιαίες μονάδες μεταξύ του 2000 και του 2011. Στις χώρες του ΟΟΣΑ, 39% των νέων ηλικίας 25-34 ετών διέθεταν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης το 2011 (Δείκτες A1, A3 και A4).
- Η κρίση έπληξε επίσης και τους εκπαιδευτικούς. Στο διάστημα από το 2000 έως το 2011 οι μισθοί των εκπαιδευτικών αυξήθηκαν, σε πραγματικούς όρους, στην πλειονότητα των χωρών για τις οποίες υπάρχουν στοιχεία. Όμως, σε μερικές χώρες, οι μισθοί των εκπαιδευτικών είτε περικόπηκαν είτε πάγωσαν μεταξύ του 2009 και του 2010, συνεπεία των δημοσιονομικών περιορισμών που επιβλήθηκαν για την αντιμετώπιση της οικονομικής ύφεσης. Όμως ακόμα και στην καλύτερη περίπτωση, οι μισθοί των περισσότερων εκπαιδευτικών δεν μπορούν να ανταγωνιστούν τις αποδοχές των εργαζομένων που έχουν παρόμοιο επίπεδο εκπαίδευσης αλλά εργάζονται σε άλλους τομείς (Δείκτης D3).
- Στις χώρες του ΟΟΣΑ η επίσημη εκπαίδευση ξεκινά σήμερα για τα περισσότερα παιδιά πολύ πριν από τα πέμπτα τους γενέθλια. Οκτώ στα δέκα παιδιά ηλικίας 4 ετών (82%) είναι εγγεγραμμένα στην προσχολική εκπαίδευση στο σύνολο του ΟΟΣΑ, ενώ στο Βέλγιο, τη Γαλλία, την Ισλανδία, την Ισπανία, τη Νορβηγία και τη Σουηδία το ποσοστό των παιδιών ηλικίας 3 ετών που πηγαίνουν σχολείο ξεπερνά το 90% (Δείκτης C2).
- Επίσης, σύμφωνα με τα στοιχεία, οι σπουδές στο εξωτερικό είναι πολύ δημοφιλείς, ιδιαίτερα μεταξύ των σπουδαστών από την Ασία. Το 2011, 4,3 εκατομμύρια φοιτητές είχαν εγγραφεί σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εκτός της χώρας ιθαγένειας. Η Αυστραλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ελβετία, η Νέα Ζηλανδία και η Αυστρία έχουν, κατά φθίνουσα σειρά, τα υψηλότερα ποσοστά διεθνών σπουδαστών στις εγγραφές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ο αριθμός των αλλοδαπών σπουδαστών που εγγράφηκαν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στις χώρες του ΟΟΣΑ ήταν σχεδόν τριπλάσιος του αριθμού των πολιτών από τις χώρες του ΟΟΣΑ που σπούδαζαν στο εξωτερικό (Δείκτης C4).
- Για πρώτη φορά, η έκθεση «Η εκπαίδευση με μια ματιά 2013» μελετά τη σχέση μεταξύ της εκπαίδευσης και δύο κοινωνικών αποτελεσμάτων: την παχυσαρκία και το κάπνισμα. Ίσως χωρίς να αποτελεί έκπληξη, τα στοιχεία δείχνουν ότι οι ενήλικες με υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης είναι λιγότερο πιθανό να είναι παχύσαρκοι ή να καπνίζουν σε σύγκριση με αυτούς που έχουν χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο (Δείκτης A8).

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περίληψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *Education at a Glance 2013. OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2013-en